

25 Dhjetor 2025

12/001

Drejtuar klerit, monastikëve dhe besimtarëve të Kishës Ortodokse në Amerikë, fëmijëve të dashur në Zotin,

Kur erdhi koha e ardhjes së Tij mbi tokë, u mbajt regjistrimi i parë i botës; dhe atëherë Ti bëre gati të regjistroje emrat e të gjithë atyre që besuan në lindjen Tënde. Për këtë arsye Cezari publikoi një dekret të tillë, meqë mbretëria jote e pakohshme dhe e përjetshme u bë e dukshme rishtazi.

– Shën Germani, Dhoksastiku në Lavdërime, tingulli i gjashtë

Krishti lindi! Lavdërojeni!

Në një nga himnet e saj më të famshme, e nderuara Kasia vë paralele mes sundimit të Cezarit dhe sundimit të Krishtit: “Kur Augusti sundonte i vetëm mbi tokë,” thotë ajo, “shumë mbretëri të njerëzve morën fund,” dhe kur Krishti lindi në atë sundim, shumë perënditë e kombeve u shuan. Ndërsa qytetet e shumta të botës ranë nën një sundim të vetëm, të gjitha kombet erdhën të besojnë në një Perëndi.

Marrëdhënia midis këtyre dy sundimeve, dy pushteteve – atij të Romës dhe atij të Krishtit – shkon përtej paraleleve poetike. Përkujdesja hyjnore rregulloi që lindja e Zotit të ndodhte pikërisht në momentin e duhur, kur *Pax Romana*, paqja e siguruar nga ngjitja e Perandorisë Romake, bënte të mundur që Lajmi i Mirë i Jisu Krishtit të udhëtonte lirshëm nëpër botën mesdhetare, nga Jerusalemi në Itali, në Galinë dhe Afrikën e Veriut, e më tej, në tokat barbare dhe në Perandorinë Persiane.

Në të njëjtën kohë, nuk duhet të harrojmë rolin që luajti sundimi romak edhe në fund të jetës tokësore të Shpëtimtarit, kur Zoti e dha veten për jetën e botës: Ai u rrah nga ushtarë romakë, u dënua nga një guvernator romak, u shpua nga një shtizë romake. Në fund, ishte një oficer romak ai që e njohu atë që kishte ndodhur: “Me të vërtetë ky ishte Biri i Perëndisë.”

Autoriteti perandorak romak hapi rrugën për ardhjen në mish të Krishtit dhe bëri të mundur predikimin apostolik të Ungjillit; ky i njëjti autoritet e dënoi vetë Perëndinë me vdekje. Kështu, Roma

zë një vend ambivalent në traditën e Kishës; si simbol, ajo është e dyanshme. Nga njëra anë, ne flasim për Romën e Re dhe Romën e Tretë: sundimi i Krishtit i vendosur në tokë me petkun romak. Peshkopët tanë, me qilimat me shqiponja dhe sakos-et e tyre, ende mbajnë shenjat e perandorëve të Romës Lindore.

Nga ana tjetër, në Dhjatën e Re – në letrën e parë të Shën Petros dhe në Apokalipsin e Shën Joanit (1 Pet. 5:13; Zbulesa 17–18 etj.) – shohim Romën të barazuar me kurvërinë babilonase, me Jerusalemin e vjetër që vret profetët dhe refuzon ata që i dërgohet. Roma shfaqet si qyteti i Perëndisë mbi tokë dhe qyteti suprem i botës, sundimi i mishit dhe i djallit.

Megjithatë, Shën Germani i Kostandinopojës, në doksastikun që citoj më sipër, ofron një perspektivë të re dhe më të lartë. Ai nuk vë thjesht paralele, si Shën Kasia; as nuk i atribuon sundimit romak një rol të rastësishëm, megjithëse të përkujdesur hyjnisht. Përkundrazi, ai e sheh Romën si instrumentin e drejtpërdrejtë të Perëndisë: “Për këtë arsye Cezari publikoi një dekret të tillë,” që mbretëria e Perëndisë të shfaqej dhe Krishti të regjistronte të tijtë në librin e jetës. Çfarëdo tjetër të ketë bërë dekreti i Cezarit, çfarëdo të ketë synuar Cezari, arsyeja e atij dekreti u përcaktua nga Perëndia dhe ishte pjesë e planit të tij të shenjtë; përkujdesja e Perëndisë ishte faktori vendimtar.

Kur Perëndia e krijoi botën nga hiçi, Ai e bëri këtë që bota ta njihte Atë dhe ta donte, dhe që Ai të mund t’i tregonte botës dashurinë e Tij — që ta donte botën. Kjo nuk vlen vetëm për botën si një tërësi abstrakte; vlen për secilin prej nesh, që jemi mikrokozmos, botë të vogla më vete. Perëndia na do secilin prej nesh me gjithë dashurinë e Tij; me dashuri Ai krijoi gjithçka për secilin prej nesh — për mua dhe për ty. Siç thotë Shën Pavli: “Të gjitha janë tuajat, qofshin Pavli, Apollosi, Kefa, bota, jeta, vdekja, e tashmja apo e ardhmja; të gjitha janë tuajat, dhe ju jeni të Krishtit, dhe Krishti është i Perëndisë” (1 Kor. 3:21–23).

E gjithë historia drejtohet drejt ardhjes së Krishtit; të gjithë aktorët në skenën botërore, të gjitha perandoritë e njerëzve, të gjitha qytetërimet, nga lashtësia më e hershme deri në fund të botës: e gjithë kjo ka ekzistuar, ekziston dhe do të ekzistojë vetëm për hir të Ardhjes së Tij të Parë dhe të Dytë. Më tej, meqë Ardhja e Tij ishte për hirin tonë — jo për të Tijën, sepse Ai, në hyjninë e Tij, nuk ka nevojë për asgjë — kjo do të thotë se e gjithë bota ekziston për ne, për secilin prej nesh — për mua dhe për ty. E gjithë historia ka ndodhur, po ndodh dhe do të ndodhë për hirin tënd.

Roma qëndron si një simbol i fuqishëm i gjithë kësaj historie, i të gjithë botës së ngjarjeve njerëzore. Kështu, është e pashmangshme që Roma të shërbejë si mjet i Ungjillit dhe si instrument i Mundimeve, si aleate dhe si armike e Krishtit. Kështu ka qenë edhe në udhëtimin tokësor të Kishës: Roma e Dioklecianit dhe Roma e Konstandinit; Roma e katakombeve dhe Roma e Shën Sofisë.

Kështu është edhe në jetët tona. Ndonjëherë rrethanat e jetës na sjellin gëzim, ndonjëherë na sjellin dhimbje. Por çfarëdo që të na ndodhë, duhet ta dimë, siç thotë testamenti i madh shpirtëror që i atribuohet Shën Serafimit të Vyrica-s, se e gjitha ka qenë nga dora e Perëndisë që na do. Çdo mirësi, çdo e keqe, çdo lehtësi, çdo vështirësi: e gjitha vinte prej Tij. Pa të gjitha këto ngjarje, të njohura dhe të panjohura, të kaluara, të tashme dhe të ardhshme, ti nuk do të ishe ai që je. E gjitha kjo është dhuratë nga Perëndia për ty, që ti të mund të marrësh një dhuratë edhe më të madhe: vetë Perëndinë.

Sot Ai shfaqet si një Fëmijë i porsalindur në krahët e Nënës së Tij shumë të pastër; së shpejti ajo do ta çojë në tempull për flijim dhe prej andej në mërgim në Egjipt. Kështu, si në gëzim ashtu edhe në sprovë, le ta imitojmë atë duke ia shtrirë zemrën tonë gjithmonë Atij. Duke e mbajtur pranë, ne do të kuptojmë, me Shën Germanin dhe Shën Serafimin, se gjithçka që ka ndodhur, që nga fillimi i kohës, ka ndodhur që ne të mund të vinim në këtë moment, në këtë shpellë, në këtë grazhd, dhe të përjetonim Ardhjen e Perëndisë në mish. Gjithçka ka ndodhur që Ai të mund të ishte i yni, dhe ne të ishim të Tij.

Shpëtimtarit tonë foshnjë, Krijuesit dhe Mbajtësit të gjithçkaje, Dashurisë së vërtetë të zemrave tona, Dëshirës sonë më të thellë, Përmbushjes së qenies sonë: Atij i qoftë gjithë dashuria dhe adhurimi, bashkë me Atin e Tij dhe Shpirtin e Tij të Tërëshenjtë, nëpër shekujt e kësaj bote dhe në amshim të pafund.

Ju përshëndes me gëzimin e Lindjes së Krishtit,
Me lutjet dhe bekimin tim primacial,

+Tikhon
Kryepeshkopi i Uashingtonit
Mitropoliti i gjithë Amerikës dhe Kanadasë